

Documentnummer	CM21.1529
Onderwerp	Vaststellen Nadeelcompensatieverordening 2022
Datum raadsvergadering	30 september 2021
Raadscommissie	Grondgebied
Datum raadscommissie	22 september 2021
Programma	Ruimtelijke ordening
Portefeuillehouder	G.J. Wienhoven

Actualiseren APV

Inleiding

De overheid kan rechtmatig handelen en toch schade veroorzaken. Bijvoorbeeld door het verlenen van een omgevingsvergunning, het inperken van rechten of het opbreken van de straat waardoor een winkel tijdelijk niet of slechter bereikbaar is. Het gaat dus om schade veroorzaakt door rechtmatige besluiten en om schade veroorzaakt door rechtmatige feitelijke handelingen. Bij planschade gaat het om inkomensderving of vermindering van de waarde van een onroerende zaak als gevolg van een planologische maatregel. Nadeelcompensatie is dus breder dan planschade. In de loop van 2022 zullen (naar verwachting) twee nieuwe wettelijke regelingen voor nadeelcompensatie inwerking treden. Hiervoor heeft de VNG een modelverordening opgesteld. Deze komt in de plaats van onze huidige Procedureverordening voor advisering tegemoetkoming in planschade. De thans aan uw raad voorgelegde Nadeelcompensatieverordening is niet alleen voor planschade, maar ook voor nadeelcompensatie.

Voorstel

Stem in met bijgaand raadsbesluit betreffende het vaststellen van de Nadeelcompensatieverordening gemeente Mook en Middelaar 2022.

Beoogd effect

Indien uw raad instemt met de Nadeelcompensatieverordening implementeert uw raad de nieuwe wettelijke regelingen voor nadeelcompensatie en geeft u invulling aan één van de door de VNG geformuleerde 'Minimale acties Omgevingswet' voor de implementatie van de Omgevingswet.

Argumenten

Naar verwachting treedt in 2022 de nadeelcompensatieregeling, titel 4.5 van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb), in werking. De regeling heeft betrekking op schade die een bestuursorgaan in de rechtmatige uitoefening van een publiekrechtelijke bevoegdheid of taak veroorzaakt. Het doel van de nieuwe regeling is om te komen tot meer eenduidigheid en overzichtelijkheid in het nadeelcompensatierecht.

Hiernaast is de verwachting dat in 2022 ook de Omgevingswet (hierna: Ow) in werking zal treden. De Ow bevat een specifiek op het omgevingsrecht toegesneden nadeelcompensatieregeling die enkele aanvullende regels op de Awb bevat (afdeling 15.1 van de Ow).

Aanvullende regels bij verordening, niet verplicht

Deze wettelijke regelingen (titel 4.5 van de Awb en afdeling 15.1 van de Ow) zijn grotendeels uitputtend bedoeld. Ze bevatten al veel regels voor de afwikkeling van aanvragen om schadevergoeding, zoals beslistermijnen en het heffen van een recht voor het in behandeling nemen van een aanvraag. Slechts over enkele onderwerpen is het mogelijk om aanvullend regels op te nemen in een gemeentelijke verordening.

De hoofdkeuzes bij het opstellen van de gemeentelijke verordening betreffen de vragen of het wenselijk is om:

- een recht te heffen voor het in behandeling nemen van een aanvraag om schadevergoeding (heffing), en zo ja, wat de hoogte daarvan is; en
- een adviescommissie in te stellen en zo ja, in welke gevallen en welke vorm die adviescommissie wordt betrokken bij de afhandeling van aanvragen om schadevergoeding.

In de voorliggende nadeelcompensatieverordening wordt, omdat we zoveel mogelijk kostendekkend willen werken, aan uw raad voorgesteld om een recht te heffen van € 500,--. Want zelfs als we met de initiatiefnemer van de plannen, waardoor de planschade of het te compenseren nadeel wordt veroorzaakt, een planschadeovereenkomst of anterieure overeenkomst hebben gesloten, blijven de volgende kosten altijd voor onze eigen rekening:

- de ambtelijke begeleiding van het verzoek om planschade of nadeelcompensatie bestaande uit ontvangstbevestiging, evt. derde-belanghebbende op de hoogte stellen, stukken verzamelen en versturen naar de onafhankelijke planschadeadviescommissie, advies van de planschadecommissie beoordelen en een beschikking maken op het planschadeverzoek met evt. afschrift naar de derde-belanghebbende.

Mocht het niet mogelijk zijn om een planschadeovereenkomst of anterieure overeenkomst met een initiatiefnemer af te sluiten, omdat we bijvoorbeeld zelf de initiatiefnemer zijn van de plannen waardoor de planschade of het te

Raadsvoorstel

compenseren nadeel wordt veroorzaakt, dan komen daar, naast de bovengenoemde kosten, ook altijd de kosten van de planschadeadvisering zelf en de eventueel te betalen planschade bij.

Het voorgestelde recht van € 500,-- is het maximale recht dat we nu op grond van artikel 6.4 derde lid van de Wro en straks, na invoering van titel 4.5 van de Awb, mogen heffen. Uw raad mag daarvan naar beneden afwijken. Op grond van het voorgaande wordt dat door ons college ontraden. Het te heffen recht dient alleen te worden terugbetaald in het geval dat het verzoek om nadeelcompensatie/planschade wordt gehonoreerd.

Verder behoudt de gemeente in de thans aan uw raad voorgelegde versie van de nadeelcompensatieverordening maximale vrijheid om te bepalen of we bij eenvoudige nadeelcompensatieverzoeken de zaak zelf afdoen, aan een vaste commissie voor willen leggen of incidentele expertise in willen roepen. Dit is voor de gemeente het meest kosteneffectief. Uw raad kan er echter voor kiezen alle zaken bijvoorbeeld aan een vaste commissie voor te leggen.

Verder is er in de thans voorgelegde nadeelcompensatieverordening voor gekozen om niet te werken met het betalen van voorschotten op een eventueel te betalen bedrag aan nadeelcompensatie, omdat we dat thans ook niet doen op basis van onze planschadeverordening. Het betalen van voorschotten moet niet alleen administratief verwerkt worden, maar leidt ook tot terugvordering op het moment dat duidelijk wordt dat geen bedrag aan nadeelcompensatie verschuldigd is. Het betalen van voorschotten leidt dus tot extra kosten van gemeentewege en wordt om die reden ontraden.

Tot slot is er in de voorgestelde versie van de nadeelcompensatieverordening voor gekozen om schade van een particulier die minder dan de drempel van € 500,-- bedraagt (bij bedrijven minder dan € 1.000,--) terstond af te wijzen. Dit ter voorkoming van kosten van gemeentewege en ter voldoening aan de hoofdregel uit ons recht: "Een ieder draagt zijn eigen schade". Pas als de schade boven deze drempelbedragen komt bestaat er aanleiding om te onderzoeken of het ondervonden nadeel dient te worden gecompenseerd. Daarbij dienen aanvragers zich bewust te zijn van het feit dat op grond van de wettelijke regeling of jurisprudentie in een vergelijkbaar geval, ook hogere schadebedragen nog steeds tot het normale maatschappelijk risico van betrokkenen kunnen behoren en daarom niet worden vergoed. Zo blijft bijvoorbeeld, op grond van artikel 15.7 van de Omgevingswet, bij een aanvraag om vergoeding van schade die bestaat uit waardevermindering van een onroerende zaak die wordt veroorzaakt door een besluit om af te wijken van het Omgevingsplan, een deel ter grootte van vier procent van de waarde van de onroerende zaak onmiddellijk voor het ontstaan van de schade, behoren tot het normale maatschappelijke risico van de aanvrager om schadevergoeding. Bij een woning met een waarde van

Raadsvoorstel

€ 250.000,--, blijft een waardevermindering met € 10.000,-- zodoende te allen tijde voor eigen rekening.

Met het vaststellen van bijgaande verordening implementeert uw raad de beide genoemde wettelijke regelingen en geeft u invulling aan één van de door de VNG geformuleerde 'Minimale acties Omgevingswet' voor de implementatie van de Ow.

Het vaststellen van een Verordening nadeelcompensatie is niet verplicht, zoals dat bij een Procedureverordening voor advisering tegemoetkoming in planschade wel het geval was. De VNG adviseert echter wel om een Verordening nadeelcompensatie vast te stellen. Zonder deze verordening kan een gemeente bijvoorbeeld geen recht heffen.

Met de thans voorgelegde versie van de Verordening nadeelcompensatie ontstaan geen nieuwe administratieve lasten. Dat kan anders zijn als uw raad andere keuzes maakt.

Kanttekeningen

Het staat uw raad vrij om al dan een nadeelcompensatieverordening vast te stellen. Het niet vaststellen van een nadeelcompensatieverordening betekent onder meer wel dat de gemeente voor het in behandeling nemen van een verzoek om nadeelcompensatie geen recht mag heffen.

Duurzaamheid

Niet van toepassing

Participatie

Niet van toepassing

Financiën

Alleen van toepassing als uw raad geen nadeelcompensatieverordening vast zou stellen omdat er dan geen recht geheven mag worden voor het in behandeling nemen van een verzoek om nadeelcompensatie, terwijl we wel kosten maken.

Communicatie

De door uw raad aan te nemen nadeelcompensatieverordening zal pas worden gepubliceerd en inwerking treden op het moment dat duidelijk is wanneer zowel titel 4.5 van de Awb als de nieuwe Omgevingswet in werking treden. Naar verwachting is dat 1 juli 2022, maar verder uitstel is mogelijk. Te zijner tijd zal

Raadsvoorstel

deze worden gepubliceerd in het elektronisch gemeentebblad. Ook zal dan in de Ter Sprake worden medegedeeld dat de nadeelcompensatieverordening door uw raad is vastgesteld en hoe belangstellenden daar kennis van kunnen nemen.

Uitvoering

22 september 2021 behandeling in de commissie Grondgebied.

30 september 2021 behandeling in de raad.

Zodra duidelijk is wanneer titel 4.5 van de Awb en de nieuwe Omgevingswet in werking treden wordt de verordening gepubliceerd in het elektronisch gemeentebblad en de Ter Sprake.

Bijlage(n)

1. concept-raadsbesluit
2. Raadsbesluit;
3. VNG-ledenbrief Model-verordening Nadeelcompensatie
4. Bijlage 1 bij de VNG-ledenbrief: informatie over de verhouding tussen de regeling in de Awb en de regeling in de Ow.
5. Bijlage 4 bij de VNG-ledenbrief: nadere toelichting van de te maken keuzes en instructies voor de toepassing van de verordening.

Mook, 7 september 2021

Het college van burgemeester en wethouders van Mook en Middelaar,

De gemeentesecretaris
J.M.G. Smits- de Kinkelder

De burgemeester
mr. drs. W. Gradisen